128016 - Ölmüş kimselerin veya Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in adına kurban kesmek

Soru

Ben, mübârek kurban bayramı süresince bazı insanların, babalarının ve Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in adına kurbanlar kestiklerini gördüm.
Bu davranış, câiz midir? Yoksa bid'at mıdır?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e kurban hediye etmek veya onun adına kesmek, meşrû değildir.Çünkü Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e sevgi ve muhabbet konusunda kemâle eren ve hayırlı amellerde herkesten daha gayretli olan sahâbenin -Allah onlardan râzı olsun- hiçbirisinden böyle bir davranış rivâyet edilmemiştir. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- de ümmetini, ezândan sonra kendisine salâtta bulunmaya, onun için fazîleti ve vesileyi istemeye yönelttiği gibi, böyle bir davranışa yöneltmemiştir.Şayet bu davranış, iyilik olsaydı, o, ümmetini bunu yapmaya teşvik ederdi. Çünkü ümmetinin yapmakta olduğu her iyiliğin sevabına, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- de nâil olur. Çünkü o iyiliğe delâlet eden, ona yönelten ve çağıran, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in tâ kendisidir. Dolayısıyla iyilikte bulunan kimsenin, yaptığı iyiliğin sevabını, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e hediye etmesinin kendisine hiçbir faydası yoktur. Aksine iyiliği yapan kimse, yaptığı iyiliğin sevabını kendisine fayda vermeden çıkarıp başkasına vermiş olur.

Nitekim (52772) nolu sorunun cevabında bu konunun detaylı açıklaması geçmişti.

İkincisi:

Ölmüş kimselerin yerine kurban kesmek, üç şekilde vukû bulmaktadır:

1. Bir kimsenin, kendisi, hayatta olan ve ölmüş âile halkı adına kurban kesmesidir. Âile halkı ile, hem hayatta olanları, hem de ölmüş olanları niyet eder. Bu davranış, câizdir.

Bunun delili:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- hem kendisi adına, hem de âile halkı adına kurban keserdi. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in âile halkından, Hatice -Allah ondan râzı olsun- gibi, daha önce ölmüş olanları da vardı.

2. Bir kimsenin, ölmüş kimselerin vasiyetleri gereği ve vasiyetlerini yerine getirmek için onların adına kurban kesmesidir. Bu vasiyetin yerine getirilmesi gerekir. Ancak bunu yerine getirmeye gücü yetmezse, bundan müstesnâdır.

Bunun delili:

Allah Teâlâ'nın vasiyeti değiştirme konusundaki şu emridir:

[فَمَن بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ] سورة البقرة الآية: 181

"Kim de onu (ölünün vasiyetini ölmeden önce) işittikten sonra değiştirirse; onun günahı değiştirenlerindir.Şüphesiz ki Allah (vasiyetinizi ve sözlerinizi hakkıyla) işitendir, (kalplerinizde gizlediklerinizi hakkıyla) bilendir."Bakara Sûresi: 181

Üçüncüsü:

Hayatta olanlardan ayrı olarak, ölmüş kimseler adına kurban kesmesidir.

Örneğin: Babasının adına ayrı bir kurban kesmesi, annesinin adına ayrı bir kurban kesmesi gibi...

Bu davranış, câizdir. Hanbelî âlimleri, bu kurbanın sevabının ölmüş kimseye ulaşacağını ve onun adına verilen sadakanın kendisine fayda vereceğine kıyas edilerek kurbanın da ona fayda

vereceğini belirtmişlerdir. Fakat daha yerinde ve fazîletli olan, bunun terkedilmesidir. Çünkü bunun hiçbir delili yoktur.

Bu sebeple Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, âile halkından ölenlerin hiçbirisi adına özel kurban kesmemiştir.Akrabaları içerisinde en kıymetli olan amcası Hamza adına kurban kesmemiştir. Kendisi hayatta iken ölen evlatlarından hiçbirisi adınakurban kesmemiştir.Hanımları arasında kendisine en sevimli gelen Hatice için kurban kesmemiştir.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in döneminde sahâbeden hiç kimsenin ölmüş akrabası adına kurban kestiği de rivâyet olunmamıştır.

Bu konuda detaylı bilgi için (36596) nolu sorunun cevabına bakınız.